

Kestävä kehitys
Tulevaisuuden taidot
Työelämä

Teematyöpajojen opas

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

AMMATTIOPISTO

Käyttöohjeet
Tulevaisuuden tekijät-
materiaaliin

TERVETULOA!

Mukavaa, kun olet löytänyt
tämän materiaalin pariin. Nyt
harjoitellaan tärkeitä
tulevaisuustaitoja.

Käyttöohjeet
Tulevaisuuden tekijät –
materiaaliin (2)

Teematyöpaja

on jaoteltu neljään kokonaisuuteen:

1. Valmistelu
2. Aloitus
3. Luonnossa
4. Ulkoilun jälkeen

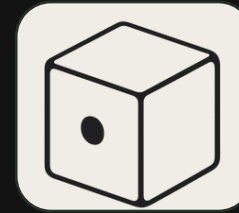

Käyttöohjeet Tulevaisuuden tekijät – materiaaliin (3)

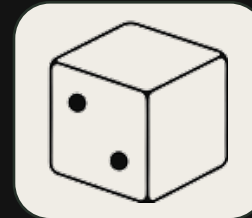
Voit edetä omaan tahtiisi ja valita tehtäviä, jotka sopivat sinulle tai ryhmälle. Kaikkia tehtäviä ei tarvitse tehdä samalla tavalla – tärkeintä on kokeilla, pohtia ja oppia yhdessä.

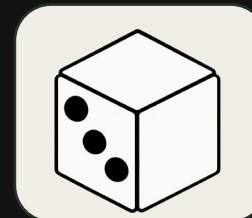
Käyttöohjeet Tulevaisuuden tekijät – materiaaliin (4)

Helppo tehtävä

Keskivaikea tehtävä

Haastava tehtävä

Opiskelijat ja henkilöstö tutkivat, kokeilevat, rakentavat, keskustelevat, liikkuvat ja oivaltavat yhdessä. Työpajoissa ei tarvitse tietää kaikkea valmiiksi. Tärkeintä on pysähtyä yhdessä pohtimaan, kokeilemaan ja kysymään: Miten minä voin vaikuttaa?

Teematyöpajojen välillä työskentely jatkuu digitaalisessa tehtäväkirjassa. Siellä osallistujat voivat palata työpajojen teemoihin, tehdä tehtäviä ja pohtia, miten kestävän tulevaisuuden rakentaminen näkyy omassa arjessa ja omissa valinnoissa.

Mitä kannattaa kuljettaa mukana?

- Ensiaputarvikkeet
- Roskapussi
- Miettikää vaihtoehdot valmiiksi oman ryhmän mukaan

Virittäytyminen

Katsotaan esimerkiksi rakennusta, autoja, kulkuneuvoja, valoja, puhelimia ja muita laitteita, lämmitystä, ruokaa ja sen valmistamista, ihmisiä liikkumassa.

Pohditaan yhdessä:

Mihin kaikkeen energiaa tarvitaan tässä paikassa?

Metsä liittyy energiaan erityisesti auringon energiaan ja luonnon kasvuun.

Virittäytyminen (2)

TELMA-ryhmälle:

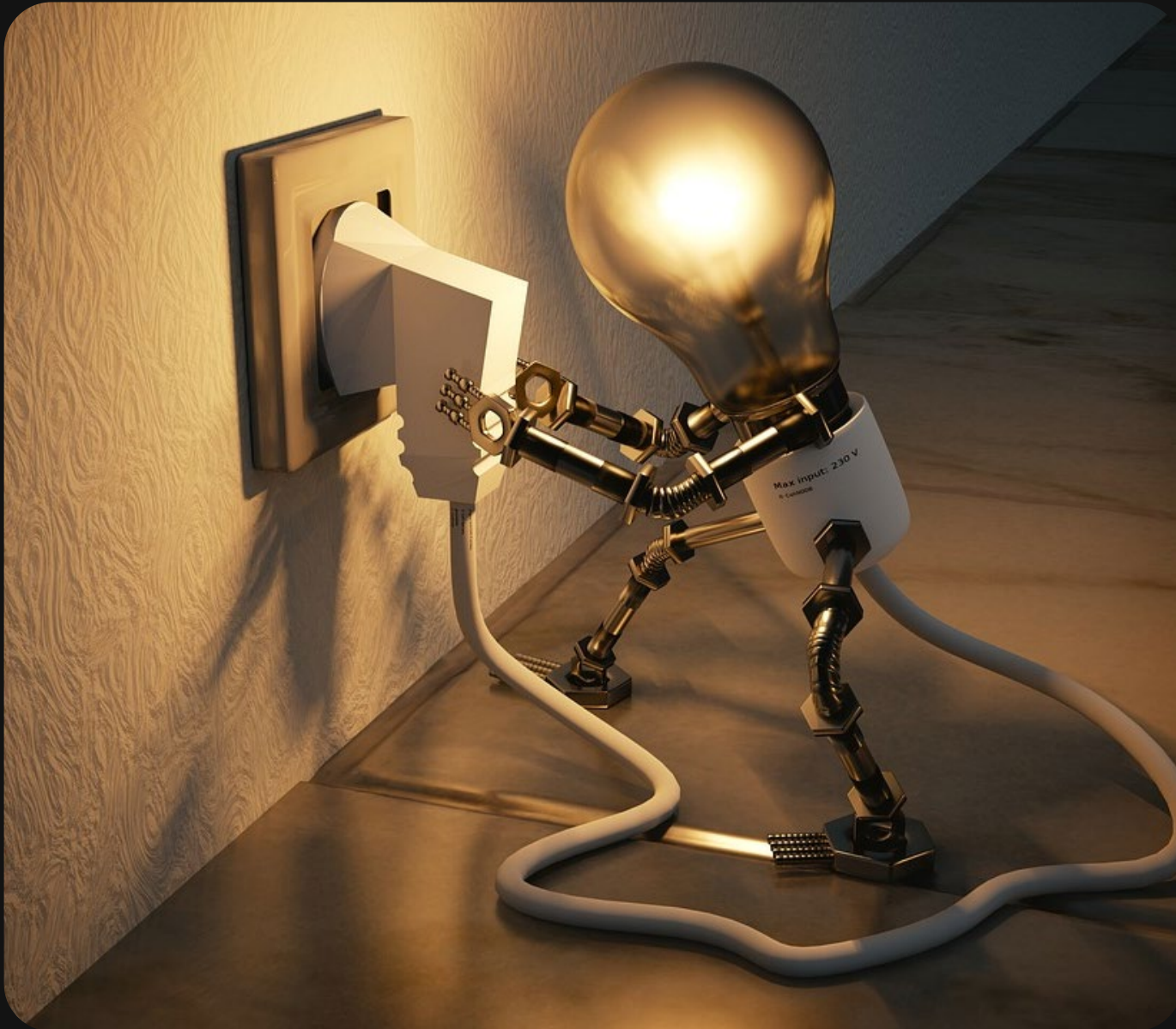
Katso ympärillesi. Mitä löydät?

Mikä näistä tarvitsee energiaa?

Osallistujat voivat osoittaa, nimetä tai käydä koskettamassa jotain kohdetta:

- Puu – tarvitsee auringon energiaa kasvaakseen
- Kasvi – tarvitsee auringonvaloa
- Vesi – itsessään ei “tarvitse” energiaa, mutta veden kiertoon luonnossa tarvitaan auringon energiaa

"Energiaa tarvitaan monessa asiassa, jota teemme joka päivä."

1. Energia – Mistä voimaa tulevaisuuteen? (1)

Energiaa tarvitaan melkein kaikkialla. Sitä tarvitaan esimerkiksi kodin lämmittämiseen, ruoan valmistamiseen, valojen sytyttämiseen, liikkumiseen ja erilaisten laitteiden käyttämiseen.

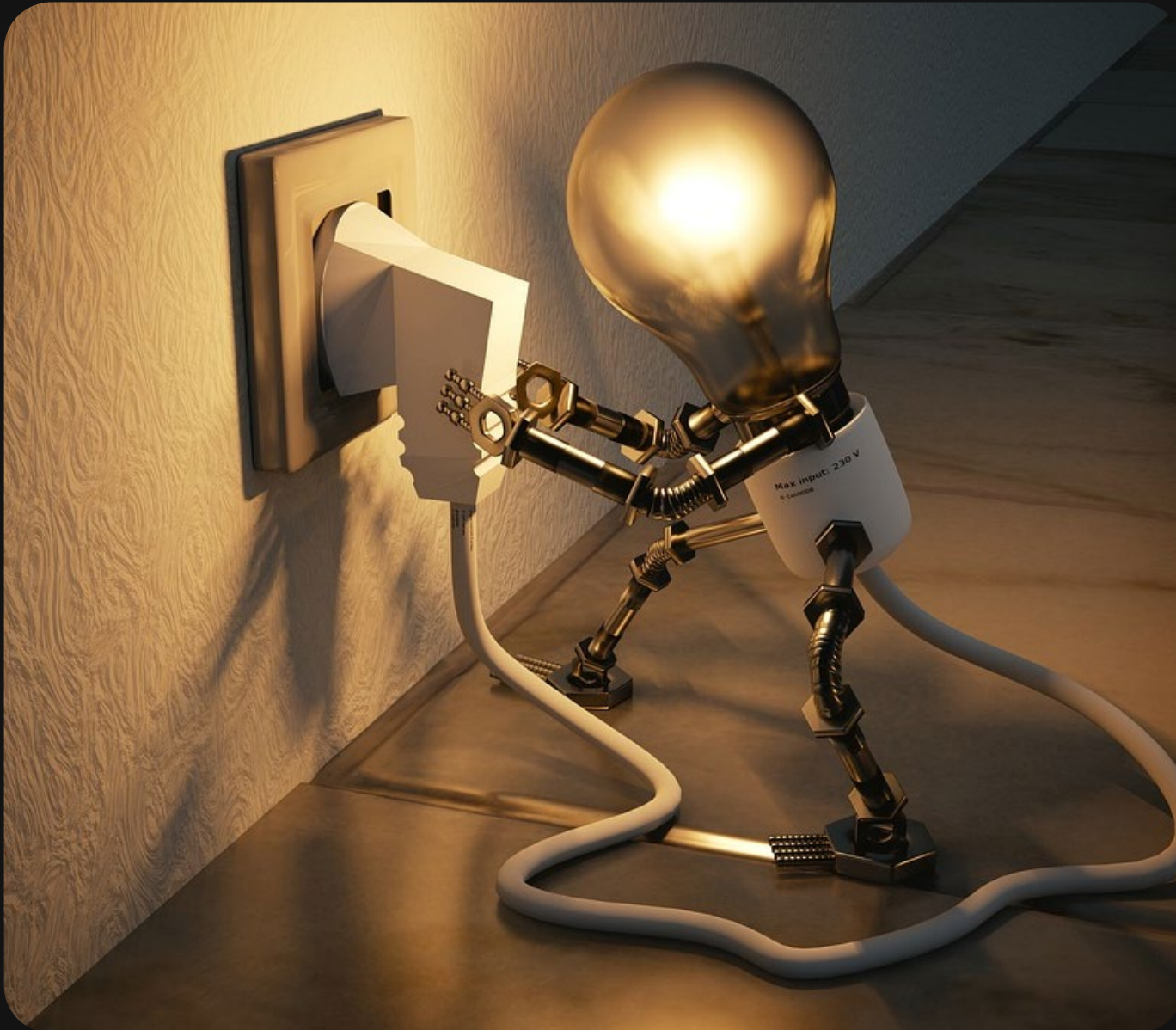
Energiaa saadaan erilaisista lähteistä. Uusiutuvia energialähteitä ovat esimerkiksi aurinko, tuuli, vesi ja biomassa. Niitä syntyy luonnossa jatkuvasti tai melko nopeasti.

1. Energia – Mistä voimaa tulevaisuuteen? (2)

Pohditaan miten itse käyttää energiaa arjessa ja missä voi vaikuttaa sen käyttöön.

Esimerkiksi:

- Sammutanko valot, kun lähden huoneesta?
- Laitanko tietokoneen tai television kokonaan pois päältä?
- Käytänkö saunaa ja kuinka pitkään?
- Käytänkö pyykin- tai astianpesukonetta täysinä?
- Kuinka paljon lämmitän kotia?
- Valitsenko kävellä, pyöräillä, käyttää joukkoliikennettä vai autoa?
- Käytänkö sähköä paljon vai vähän esimerkiksi viihteeseen ja pelaamiseen?

2. Vastuullinen kuluttaminen (1)

Tarvitsenko vai haluanko?

Me kaikki kulutamme. Ostamme ruokaa, vaatteita, puhelimia ja muita tavaroita. Käytämme myös palveluita, vettä ja energiaa.

Kuluttaminen ei tarkoita vain ostamista. Myös sillä on merkitystä, mitä teemme tavaroille silloin, kun emme enää tarvitse niitä.

Ennen uuden tavarank ostamista voi pysähtyä hetkeksi:

Tarvitsenko tämän oikeasti?

Voisinko ostaa käytetyn?

Voisinko korjata vanhan?

Voisinko lainata tai jakaa tämän jonkun kanssa?

2. Vastuullinen kuluttaminen (2)

Hyväkuntoinen tavara voi saada uuden elämän jonkun toisen käytössä. Myös tavaran valmistaminen, kuljettaminen ja hävittäminen kuluttavat luonnonvaroja ja energiaa.

Mieti:

Mitä tavaroita tarvitset joka päivä?
Mitä tavaroita haluat, vaikka et oikeastaan tarvitse niitä?

Tehdään yhdessä

Tutustutaan erilaisiin tavaroihin ja pohditaan niiden matkaa.
Mistä tavara tulee?
Mistä materiaalista se on tehty?

2. Vastuullinen kuluttaminen (3)

Voiko sen korjata?
Voiko joku toinen käyttää
sitä myöhemmin?

Muista:
Vastuullinen kuluttaminen
ei tarkoita sitä, ettei saa
ostaa mitään.

Se tarkoittaa sitä, että
pysähtyy miettimään omia
valintojaan.

3. Ruoan polku (1)

Mistä ruoka tulee?

Ruoka kulkee pitkän matkan ennen kuin se päätyy meidän lautasellemme.

Esimerkiksi peruna kasvatetaan pellolla.

Sen jälkeen se nostetaan maasta, kuljetetaan, käsitellään ja myydään kaupassa. Lopulta se päätyy meidän ruokaamme.

Myös ruoan valmistamiseen tarvitaan energiaa ja vettä.

Ruoan tuotannolla on vaikutuksia ympäristöön. Siksi sillä on merkitystä, mitä syömme ja miten paljon ruokaa päätyy roskiin.

3. Ruoan polku (2)

Kasvikset, juurekset, viljat ja palkokasvit ovat tärkeä osa kestävästä ruokailusta. Myös lähiruoka ja sesongin mukaiset raaka-aineet voivat olla hyviä valintoja. Ja yksi helppo teko on erityisen tärkeä:

Syödään ruoka, jonka otamme lautaselle. Mieti

Mistä sinun lempiruokasi raaka-aineet tulevat?

Kuinka pitkä matka ruoalla on ennen kuin se päättyy lautaselle?

Mitä ruoalle tapahtuu, jos sitä jää syömättä?

3. Ruoan polku (3)

Tehdään yhdessä

Rakennetaan ruoan polku.

Seuraa ruoan matkaa:

**pelto tai metsä → tuotanto → kuljetus →
kauppa → koti tai ruokala → lautanen**

Tutustutaan myös siihen, millainen voisi olla
tulevaisuuden kestävä ruoka-annos.

Muista:

Ruoka on arvokasta.

Kun vähennämme ruokahävikkiä ja teemme
harkittuja ruokavalintoja, pidämme samalla
huolta luonnonvaroista.

3. Ruoan polku (4)

Kausiruokailu:

Syödään sitä, mitä luonto meille tarjoaa
Kausiruokailu tarkoittaa sitä, että valitaan ruokaa sen mukaan, mitä Suomessa on eri vuodenaikoina saatavilla.

Miksi kausiruokailu on hyvä juttu?
Kun valitsemme kauden ruokaa, voimme tehdä kestävän valinnan.

- **Lähirooka**
Ruoka voi tulla läheltä.
- **Luonnon oma rytmi**
Syödään sitä, mikä kasvaa juuri nyt.
- **Vähemmän kuljetusta ja varastointia**
Kauden ruoka ei välttämättä tarvitse pitkää matkaa tai pitkää säilytystä.
- **Uusia makuja**
Vuodenajat tuovat vaihtelua ruokapöytään.

4. Meidän joukkue (1)

Sosiaalinen kestävyys

Kestävä kehitys ei tarkoita vain luonnosta huolehtimista.

Myös ihmisistä pitää pitää huolta. Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa esimerkiksi sitä, että ihmiset voivat tuntea olonsa turvalliseksi, kuuluvansa joukkoon ja tulevansa kohdelluiksi oikeudenmukaisesti.

Jokainen ihminen on erilainen. Meillä on erilaisia taitoja, mielipiteitä, kokemuksia ja tapoja toimia. Hyvässä joukkueessa kaikkien ei tarvitse olla samanlaisia.

4. Meidän joukkue (2)

Hyvä joukkue

kuuntelee toisia
antaa kaikille mahdollisuuden osallistua
auttaa tarvittaessa
ottaa muut huomioon
antaa tilaa erilaisille mielipiteille
pitää huolta siitä, ettei kukaan jää yksin.
Joskus pienikin teko voi tehdä toisen
päivästä paremman.

Hei. Miten sinulla menee?

Haluatko tulla mukaan?

Voinko auttaa?

4. Meidän joukkue (3)

Mieti:

Millainen on hyvä kaveri?

Millainen on hyvä opiskelukaveri?

Miltä tuntuu, kun joku huomaa sinut ja ottaa mukaan?

Tehdään yhdessä

Rakennetaan meidän joukkue.

Mietitään yhdessä, millaisilla teoilla voimme tehdä omasta ryhmästäme paikan, jossa kaikkien on hyvä olla.

Muista:

Jokainen voi vaikuttaa siihen, millainen meidän joukkueemme on.

Hyvä joukkue syntyy pienistä teoista.

5. Tulevaisuus (1)

Millaisen tulevaisuuden haluan?

Tulevaisuutta ei voi tietää tarkasti.
Emme tiedä, millaisia ammatteja tulevaisuudessa on, millaista teknologiaa käytämme tai millaisessa maailmassa elämme.
Mutta voimme vaikuttaa siihen, millaista tulevaisuutta rakennamme.
Tulevaisuus syntyy tämän päivän teoista.

Kun säästämme energiaa, pidämme luonnosta huolta.

Kun kulutamme harkiten, säästämme luonnonvaroja.

Kun vähennämme ruokahävikkiä, arvostamme ruokaa.

Kun kuuntelemme ja autamme toisiamme, rakennamme hyvää yhteisöä.

Myös sinun teoillasi on merkitystä.

5. Tulevaisuus (2)

Mieti:

Millaisessa maailmassa haluaisit elää tulevaisuudessa?

Mitä haluaisit säilyttää?

Mitä haluaisit muuttaa?

Mihin asiaan voisit itse vaikuttaa?

Tehdään yhdessä

Rakennetaan tulevaisuuden kuva.

Mietitään, millainen olisi hyvä ja kestävä tulevaisuus.

Valitaan yksi asia, jonka jokainen voisi tehdä jo tänään.

Se voi olla pieni teko.

Pienet teot muuttavat maailmaa, kun niitä tehdään yhdessä.

Sinä olet tulevaisuuden tekijä

Kestävä tulevaisuus ei synny yhdestä suuresta teosta.

Se syntyy monista pienistä teoista.

Sinä voit vaikuttaa siihen,

- miten käytät energiaa,
- mitä ostat,
- mitä syöt,
- miten kohtelet muita ja
- millaisia valintoja teet arjessa.

Kaikkea ei tarvitse osata heti.

Tärkeintä on pysähtyä miettimään:

Miten minä voin vaikuttaa?

Tulevaisuus alkaa tänään.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

